

Uvodnik

Amar Imamović

Henry Corbin rodio se 14. aprila 1903. godine u Parizu. Rodio se u protestantskoj porodici, ali je odgojen u katoličkom duhu. Godine 1922. završava Srednju katoličku školu “St. Maur” u Parizu a 1923. odlazi na Univerzitet Sorbonu, Fakultet École pratique des hautes études. Dvije godine kasnije diplomira filozofiju, a 1928. godine piše rad o utjecaju stoicizma i Augustina na španskog pjesnika Luisa de Leóna iz 16. stoljeća za koji dobija nagradu od najstarijeg aktivnog univerziteta Španije “Salamanca”. Istovremeno od 1926. do 1927. godine prisustvuje nastavi na fakultetu za orijentalne jezike gdje se upoznaje s arapskim i sanskritskim jezikom. Dvije godine poslije stječe diplomu arapskog, perzijskog i turskog jezika.

Na Sorboni je Henry Corbin izučio srednjovjekovnu filozofiju i metodologiju čitanja i tumačenja starih tekstova pred Étienne Gilsonom. Od toga je kasnije imao velike koristi pri izučavanju klasičnih filozofskih djela na perzijskom i arapskom jeziku. Tom prilikom upoznao se s djelima Ibn Sine na latinskom jeziku prevedenim u prevodilačkoj školi Toleda u Španiji u dvanaestom stoljeću.

Godine 1930. počinje izučavati djelo Martina Heideggera, a u narednom desetljeću odlazi više puta u Njemačku i Švedsku. U tom periodu koristio se prisustvom filozofa kakvi su Rudolf Otto, Karl Löwith, Alexandre Kojève, André Malraux, Ernst Cassirer, Karl Jaspers, Karl Barth, Georges Dumézil. Kako su neki primijetili, broj filozofa, naučnika i teologa s kojima je Henry Corbin za života komunicirao i okoristio se njihovom mišlju je zapanjujući. U Njemačkoj je bio pod velikim utjecajem Edmunda Husserla i njegove fenomenologije te Martina Heideggera i njegove hermeneutike, što je kasnije uveliko koristio u izučavanju islamske filozofije i irfana.

Predavanja Josepha Joffoa, posebno predavanja o teologiji Martina Luthera o temi Svetog pisma i hermeneutičkog pristupa, kod Henryja Corbina probudila su veliko zanimanje za ovu oblast. Ovaj pristup kasnije će se jasno uočiti u njegovom djelu *Historija islamske filozofije*.

Godinu 1935. te 1936. Henry Corbin proveo je u Berlinu na francuskom institutu. U tom periodu okoristio se prisustvom Martina Heideggera i uspio prevesti njegovo djelo *Šta je metafizika* i dio knjige *Biće i vrijeme*. On je bio prvi koji je djela Heideggera preveo na francuski jezik. Jean-Paul Sartre upoznaje se posredstvom ovih prijevoda s Heideggerom čime Heidegger ostavlja traga na savremenu francusku filozofsku misao.

Pred Émileom Bréhierom upoznao se s učenjima Platona i novoplatonizma i s njihovom povezanošću s indijskom filozofijom i Upanišadom. Na katedri za orijentalne jezike na Sorboni Henry Corbin učio je pred Louisom Massignonom, koji ga upoznaje s irfanom i Šehābuddinom Suhrawārdijem, što je bilo uzrokom da prekine s izučavanjem indijske filozofije i posveti se izučavanju perzijskih i arapskih tekstova. Uvidjevši veliki Corbinov žar za filozofijom i irfanom, Louis Massignon poklanja mu Suhrawārdijevo glavno djelo *Hikmetu-išrāq*, koje na njega ostavlja dubok trag. Glede toga Henry Corbin je kazao: “Ja koji sam od svoje mladosti bio pristalica Platona, upoznavši se sa Suhrawārdijem nisam mogao ostati nezaštićen od utjecaja vatre koja je plamtela u zamki *pročelnika perzijskih platonista*.”

Godine 1939. Henry Corbin dobija zadatak da putuje u Istanbul i da u biblioteka sakupi sve rukopise koji se odnose na Suhrawārdija. Tamo je obavljao funkciju direktora francuskog instituta. Rat ga je spriječio da se vrati u zemlju i u Istanbulu ostaje blizu šest godina. U tom periodu izučavao je neobjavljene rukopise Suhrawārdija i drugih islamskih filozofa. Provodeći vrijeme u osami i tišini, kako sam kaže, svakoga dana imao je unutarnji dijalog sa Suhrawārdijem koji ga je naučio znanju *prikrivanja*. Šest godina kasnije objavljuje prvi tom o cjelokupnom Suhrawārdijevom djelu, što mu donosi naučni ugled. Nije dugo prošlo i na insistiranje Louisa Massignona prihvaća da predaje na katedri za islam na Sorboni. S okončanjem rata, septembra 1945. godine Henry Corbin putuje u Iran. Ministarstvo vanjskih poslova Francuske postavlja ga na čelo odjeljenja iranologije Instituta Iran i Francuska. Tako su se stvorili uvjeti da narednih dvadeset godina nekoliko puta godišnje putuje u Iran. S početkom jeseni odlazio bi u Iran i predavao na Univerzitetu u Teheranu na Fakultetu za književnost i društvene nauke (Dānešgāhe ‘adabijāt we ‘ulūme insāni). Krajem jeseni vraćao bi se u Pariz te na Sorboni predavao islamsku filozofiju i irfan Irana.

U okviru francuskog instituta u Teheranu, a radi prezentiranja iranske filozofije, osniva odjeljenje iranologije i biblioteku. Otpočinje s izdavanjem knjiga u području iranologije i tokom dvadeset i pet godina objavljuje dvadeset i dva neobjavljena filozofska djela na perzijskom i arapskom jeziku.

Godine 1949. Henry Corbin biva pozvan u krug intelektualaca “Eranos” gdje se s vremenom nametnuo kao jedan od predvodnika. “Eranos” je predstavljao skupinu intelektualaca među kojima se diskutiralo o religijskim, humanističkim i prirodnim naukama. Corbin je prisustvovao tim okupljanjima do 1978. godine. Grupi je osnovala Olga Froebe-Kapteyn 1933. godine na prijedlog eminentnog njemačkog historičara religije Rudolfa Ottoa. Sastanci su se održavali jednom godišnje u Ascona-Moscia u oblasti Lago Maggiore. Neki od članova tog kruga bili su Toshihiko Izutsu (islam religija), Carl Gustav Jung i Erich Neumann (analitička psihologija), Alfons Rosenberg (simbolizam), Karl Kerényi (grčka mitologija), Gershom Scholem (jevrejski misticismizam), Mircea Eliade (historija religije), Heinrich Zimmer (indijska vjerska umjetnost), Max Knoll (fizika), Herbert Read (historija umjetnosti), Gilles Quispel (gnosticismizam), Joseph Campbell (komparativna mitologija).

Krajem petog desetljeća dvadesetog stoljeća u Iranu se također formira krug intelektualaca, koji je Dārjuš Šājegān nazvao krugom hermeneutike (halqe ashāb te’vil). Allame Tabatabaji i Henry Corbin su bili dva osnovna stupa ovih okupljanja. Osim njih, od značajnih imena tu su dolazili: Sejjid Husejn Nasr (koji je ujedno bio i prevodilac), Muhammed Kāzem Assār, Morteza Motahhari, Sejjid Dželāluddīn Aštijāni, Dželāluddīn Homāji, Dārjuš Šājegān, Badiuzeman Foruzānfār, Muhammed Moin, Isa Sepahbodi, Makārem Širāzi, Golamhusejn Ibrāhīmi Dināni.

Do 1955. godine predavao je islamsku filozofiju na Univerzitetu u Teheranu, a 1958. dodjeljuju mu počasni doktorat. Šesnaest godina kasnije odlazi u penziju, a 1978. godine napušta Ovaj svijet.

Ovo bi bio kratak pregled naučne biografije Henryja Corbina koji dovoljno pokazuje o kakvoj naučnoj veličini je riječ i to je više nego dovoljan razlog da jedan broj časopisa *Živa baština* posvetimo ovom čovjeku koji je dao nesaglediv doprinos u razumijevanju islamske filozofije i irfana na Zapadu i u svijetu.

Ogroman naučni doprinos na Balkanu dao je i akademik prof. dr. Rešid Hafizović, koji nam je prijevodima Corbinovih djela predstavio njegovu ličnost i misao. Zbog toga je bilo prikladno da akademik Hafizović svojim radom otvori ovaj broj časopisa s temom stvaralačke imaginacije, jedne od tema kojima se Henry Corbin uveliko zanimao i o kojima je pisao.

Uz Božiju pomoć, u narednim brojevima časopisa nastavit ćemo s objavljivanjem prijevoda djela Henryja Corbina i time obogatiti naš jezik vrijednim tekstovima, što će ujedno biti oblik naše zahvale za sve ono što je ovaj mislilac učinio za predstavljanje najboljeg od islamske filozofije i irfana.

Imamović Amar

